

Tin từ Vatican ngày 13.5.2010, Đức Giáo Hoàng Bênêdictô XVI đã bổ nhiệm LM Nguyễn Thái Hợp, OP, thụ chức dòng Đa Minh làm Giám mục giáo phận Vinh thay thế Đức Cha Phaolô Maria Cao Đình Thuyền đã quá tuổi và hưu.

Thật tình, cách đây khoảng nửa năm, chúng tôi đã nghe tin đồn này, nhưng nay tin chính thức lại rơi vào thời gian “nhảy cò m” nên tin đồn cũng làm cho một số giáo dân có đôi chút thắc mắc, một số dù tin thì cũng tỏ ra bất bình thối ng.

Đôi dòng Tiểu sử

ĐGM Nguyễn Thái Hợp, OP

Đức Cha Phaolô Nguyễn Thái Hợp, OP, sinh ngày 01-02-1945 tại Giáo xứ Làng Anh, Nghi Phong, Nghi Lộc, Nghệ An. Ngày 15-8-1964 ngài vào Tập viện Dòng Đa Minh tại Vũng Tàu. Ngày 8-8-1972 thăng phong Linh mục tại Sài Gòn.

Tốt nghiệp cấp nhân trit Đông tại Saigon, trit sĩ trit Tây tại Fribourg (Thụy sĩ), học chính trị kinh doanh tại Đại học Genève, Thụy sĩ, và trit sĩ thit n học Luân lý tại São Paulô (Brasil). Nguyên giám đốc học viện thit n học Gioan XXIII và thành viên trung tâm Bartolomé de Las Casas, Lima, Péru.

Từ 1996-2004, Giáo sư tại Phân khoa Xã hội thuộc Đại học Giáo Hoàng Thánh Tôma Aquinô, Roma.

Do hoàn cảnh phải di tản từ Âu châu và Mỹ châu Latin, nhưng ngài vẫn luôn duy trì quê hương Việt Nam. Từ cuối thập niên 1980 ngài thường xuyên về Việt Nam, kể từ năm 1996, mỗi năm về một lần và học tại Việt Nam trong vòng 5 tháng và từ 2004 đã trở về sinh sống tại Việt Nam nhưng không có hộ khẩu. Là Giám Đốc Học viện của Tổng Dòng Đa Minh Việt Nam; thành viên của Ủy ban Giáo lý Đức tin thuộc HĐGM Việt Nam; thành viên của Ủy ban Tổng vng Công giáo; Chủ nhiệm Câu lạc bộ Phaolô Nguyễn Văn Bình. Trong thời gian qua, CLB đã tích cực nhiều từ a đàm về văn hóa, tôn giáo, văn hóa, giáo dục, kinh tế, xã hội. CLB cũng công tác với Tổng chnh Misereor, Đức quốc, HĐGM-VN và Viện Trit thit n chnh Hội nghị quốc tế về phát

triển kinh tế – xã hội tại Việt Nam vào ngày 15.1.2007. Trong dịp này, ngài đã trình bày về công giáo đã có dịp trình bày và quan điểm của Giáo hội Công giáo về Học thuyết Xã hội. Một Tọa đàm gây nhiều âm vang nhất là “Biên Đông và hội đồng Việt Nam” được tổ chức vào ngày 25.7.2009.

Tác phẩm

Bên cạnh nhiều bài báo bằng nhiều thứ tiếng khác nhau đăng trên các tạp chí trong cũng như ngoài nước, ngài đã để lại những quyển sách sau đây của tác giả Nguyễn Thái Hợp:

a)- Những người

1- Karl Marx, et la negation de Dieu pour l'affirmation de la valeur de l'homme, Fribourg, 1979.

2- Humanisme marxiste face à Dieu, 1984.

3- Hacia una Etica desde los pobres, Lima, Perú, 1986.

4- Tomás de Aquino, teólogo militante, Lima, 1988.

5- Teología y Liberación. Escritura y espiritualidad, (Edit.), 1990.

6- Las Casas entre dos mundos, (Edit.), Lima, 1993.

7- Evangelización y teología en el Perú. Luces y sombras en el siglo XVI, (Edit.), 1994.

8- Neoliberalismo e la libertação dos pobres, São Paulo, Brazil, 1995

9- Tienen salida los pobres?, Costa Rica, 1996.

b)- Viết ng :

10- Môt nà hành trình cầa con ngườ i và quê hườ ng, Chân Lý, Canada, 1997.

11- Giá tr đố đố c trong cầ n lầ c thầ trườ ng, Dầ n Thân, Houston, 2000

12- Đườ ng vào thầ n hầ c vầ tôn giáo, Dầ n thân, Houston, 20003.

13- Nhườ ng nầ o đườ ng tâm linh, (Chầ biên), Đa Minh Hầ c viầ n, 2004.

14- Đầ hầ lầ n lên, Văn hóa & Đầ c tin, 20052.

15- Yves Congar, con ngườ i và tầ tầ ng, (Chầ biên), 2005.

16- Nhườ ng nầ o đườ ng tâm linh (Chầ biên), Hầ c viầ n Đa Minh, 2006.

17- Chút này làm tin, NXB Văn Hóa Sài Gòn, 20072.

18- Ngườ i Công giáo Viầ t Nam đầ i diầ n vầ i đầ i dầ ch HIV/AIDS, (Chầ biên), CLB Phaolô Nguyễn Văn Bình, 2007.

19- Tôn giáo – Giáo dục. Một cách tiếp cận, (Chỉnh biên), 2009.

20- Tư duy & lối sống của người Việt thời hiện đại, (Chỉnh biên), CLB Nguyễn Văn Bình, 2009.

21- Một cái nhìn về Giáo huấn Xã hội Công giáo, 2010.

Ngoài ra, trong tài liệu của chúng tôi còn lưu trữ những bài viết sau đây của Đức Nguyễn Thái Hợp:

Giáo đức khải trong trình độ toàn cầu hóa.

Nhóm đức tin và văn hóa.

Vai trò của giáo dân đối với ánh sáng của Công Đồng Vatican II.

Đời sống Giảng Sinh và những nguy cơ ít may mắn.

Một số thảo luận về linh đạo dành cho giáo dân.

Tư duy kinh tế và tư duy chính trị.

Tình quan hệ giữa tôn giáo và nhà nước Việt Nam.

Liên đới Kitô giáo giữa lòng dân tộc.

Liên đới theo quan điểm Kitô giáo.

Tất cả những bài viết của Đức Nguyễn Thái Hợp khi còn là LM mà chúng tôi có dịp đọc, chúng tôi thấy đó một kiến thức cao, có vision, yêu mến Giáo hội và dân tộc, ôn hòa, và nhân ái.

Đôi điều thú vị

Cách đây 3 năm, có một người tin Thiên Y sĩ, đã đến gặp LM Nguyễn Thái Hợp với lòng tin nói ngài thiên chức khi còn là sinh viên vào những năm 69-70. Sau ngày 13.5.2010, người tin đó đến nhà lại, nói vào những năm 1967. Năm 2007, LM Nguyễn Thái Hợp đã trở lại trong một buổi thảo luận nói rằng ngài chỉ có một Thiên Y sĩ vào tháng 10 năm 1972.

Việc LM Nguyễn Thái Hợp có nhu cầu liên hệ với các chức quyền trong giới học thuật và khoa bảng nhà nước cũng gây nên một số thắc mắc. Có người cho rằng một tu sĩ quan đó tỏ ra “thần thiển” quá chăng, thậm chí đưa đến những thắc mắc, nghi ngờ “tốt đạo, đẹp đời”, theo “lời phỉ”? Cá nhân chúng tôi không dám phê phán, nhất là không vì danh kiến.

Đôi dòng lược sử Giáo phận Vinh

Giáo phận Vinh bao gồm các tỉnh Nghệ An 16.692 km², Hà Tĩnh 6.054 km², Quảng Bình 8.037 km². Tổng cộng: 30.783 km².

Theo tài liệu, người ta chia lịch sử hình thành và phát triển của Giáo phận Vinh thành những thời kỳ như sau :

- Thời kỳ khai phá của các thánh Dòng Tên (1629 - 1663): Nhờ đức mẹ thánh gia giúp đỡ, cha Đức Lộ (Alexandre de Rhodes) và cha Pedro Marquez lên tàu từ Macao ngày 12-3-1627 và đúng ngày 19-3-1627, hai vị đặt chân lên Cửa Bắc, Thanh Hóa; giáo đoàn

Đàng Ngoài chính thức khai sinh. Năm 1639, tỉnh Nghệ An đã có 70 làng đón nhận đức tin; còn theo phúc trình ngày 13-10-1647 “tỉnh Nghệ An, có 53 nhà thờ, không kể các nhà nguyện thì là nơi giáo hữu thì có 40.000 người”. Một tài liệu khác cho hay năm 1653, Nghệ An có 70 nhà thờ với 40.000 giáo dân

- Thời kỳ hình thành các Đền thánh Tông tòa (1663 - 1846): Ngày 9-9-1659, Đức Giáo Hoàng Alexandre VII thiếp lập hai miền Đền thánh Tông tòa là Đàng Ngoài, giao cho Đức cha Francois Pallu, và Đàng Trong, giao cho Đức cha Lambert de la Motte. Nghệ - Tĩnh-Bình là một vùng truyền giáo quan trọng và được chọn làm nơi cư trú của Đền thánh Tông tòa. Hoạt động truyền giáo tại Nghệ - Tĩnh-Bình trong suốt thời gian này còn có sự công tác của các linh mục người Việt, mà hai vị đầu tiên là Mactin Mít và Lê Trông (1670).

- Thời kỳ thịnh đạt (1846 - 1885): Thời lúc khi đón nhận Tin Mừng (1629) cho đến ngày thành lập (1846), giáo phận Vinh luôn trong tình thế khó khăn, cực khổ. Tuy vậy bách hại nhưng giáo phận Vinh không ngừng phát triển. Theo báo cáo ngày 27-3-1839 của Giám mục Đền thánh Tông tòa, số tín hữu công giáo Nghệ - Tĩnh-Bình đã lên tới 63.981 người, gồm 45.334 ở Nghệ An và Hà Tĩnh; và 17.617 ở Bắc Quang Bình.

- Thời kỳ phát triển (1885 - 1945): Sau hơn 23 năm làm giám mục Đền thánh Tông tòa, Đức Cha Trơ đã gặp rất nhiều khó khăn gian khổ. Năm 1912 Tòa Thánh bổ nhiệm cha Bêc (Eloy) làm giám mục Đền thánh Tông tòa của giáo phận. Dưới thời ngài đã phong chức hơn 200 linh mục, thành lập thêm 65 xứ. Số giáo hữu ngày một đông hơn: năm 1920 là 124.000 người với 492 nhà thờ, nhà nguyện; năm 1940 là 167.469 người với 741 nhà thờ, nhà nguyện. Nhìn chung, giáo phận Vinh đã phát triển khá mạnh mẽ và khá vững vàng trong thời kỳ 1885-1945, như các số liệu so sánh sau đây cho thấy :

Năm	Giáo hữu	Giáo họ	Giáo xứ	Linh mục
1885	73.483	445	37	59
1945	180.622	545	147	198

- Thời kỳ suy thoái (1945 đến nay): Bị bắt đầu năm 1954 đất nước bị chia cắt, giáo phận Vinh thuộc miền Bắc, do những người Cộng sản nắm quyền. Những người theo đạo trước tiên gánh chịu hậu quả là các nhà thờ bị phá hủy. Tình hình mới đã buộc hàng giáo sĩ phải phải rời bỏ quê hương ra đi tìm nơi tránh né để hành giáo phận. Ngày 31-7-1950, Tòa Thánh đã bổ nhiệm cha Gioan Baotixita Trơ làm Giám mục Đền thánh Tông tòa và ngày 19-8-1951 làm Giám mục Đền thánh Tông tòa. Vị giám mục người Việt đầu tiên khi của giáo phận Vinh phải đi tìm nơi ẩn náu trong hoàn cảnh không thể vượt qua

qua: c m đoán, b t b , tù đầy.... Sau di c  là những căng thẳng do c i cách ruộng đ t. R i tr c th c t  không th  nào khác, người Công giáo ph i ch p nh n s ng trong tình th  th  ng đ c g i là “Giáo h i th m l ng”.

Năm 1960, khi hàng Giáo ph m Việt Nam đ c thành l p, Vinh tr  thành giáo ph n Chính tòa. Ngày 15.3.1963, cha Phaolô Nguyễn Đình Nhiên đ c t n phong giám mục phó. Trong trận bom M  ném xuống khu vực Nhà Chung Xã Đoài, Đức Cha Nhiên b  tr ng th  ng và qua đ i ngày 24.3.1969. Đức Cha Tr n H u Đức tiếp t c l o l i con thuy n giáo ph n cho t i ngày Chúa g i v , ngày 8.1.1971.

Ngày 15.3.1971, cha Phêrô Nguyễn Năng đ c t n phong giám mục giáo ph n Vinh. Ngài lãnh đạo giáo ph n trong thời gian 8 năm và ra đi đ t ng t vào ngày 6.7.1978, h  ng th  68 tuổi. Cha quản lý Phaolô Cao Đình Thuy n tiếp tục công việc này. Ngày 4.3.1979 Cha Phêrô Trần Xuân H p, đ c t n phong giám mục t i Xã Đoài. Ngày 19.11.1992 Cha Phaolô Cao Đình Thuy n đ c t n phong giám mục phó.

T  năm 1991, nh  s  tài tr  c a To  Thánh và các t  ch c nước ngoài, nhiều nhà th  đ c xây m i, tr  ng học giáo lý, các c ng đoàn Dòng Tu cũng đ c trùng tu l i khang trang h n. Cũng trong thời gian này, Dòng Th a Sai Bắc Ái đức cha Giuse Nguyễn Đăng Đi n khai sinh, và đ c Đức cha Phêrô Gioan Trần Xuân H p chính th c ch p nhận vào năm 2000. Cuối năm 2000, To  Thánh ch p nh n đ n xin t  nhiệm của Đức Cha Phêrô Gioan Trần Xuân H p, Đức Cha phó Phaolô Maria Cao Đình Thuy n k  v .M t điều ai cũng th y n i Đức Cha đ  ng nhiệm là luôn quan tâm đến các sinh hoạt t i các c  s , giáo x , giáo h . Đức cha đã dành nhiều thời gian đ  g p g  chia s  v i con cái, nh t là nh ng n i vùng sâu, vùng xa.

Nh ng năm qua, giáo ph n đã g p th i thu n l i đ  s ng và c ng c  niềm tin: Năm Thánh Truy n giáo (2004); Năm Thánh Th  (2005) và đ c bi t Năm Gi i Tr  giáo ph n (2006) m  ra c  h i l n lao đ  giáo ph n, nh t là các b n tr  s ng niềm tin của mình. Dù cho những thay đổi thăng tr m của l ch s , nh ng giáo ph n Vinh v n luôn th  hi n s c s ng niềm tin v ng vàng và trung kiên.

Th ng kê cuối năm 2006 cho biết:

Dân s : 5.790.000, S  giáo dân: 474.143, Linh m c: 171, N  tu: 426, Đ i ch ng sinh: 57,

Chung sinh đb b : 24, Giáo lý viên: 7.635, ; Giáo h t: 19 và Giáo x :178.

Con đường trở về của một Mục tử

Một ngày r t g n, ĐGM Nguyễn Thái Hợp s đ m nh n trách v m i, m t trách v n u s y ra cách đây m y năm tr c, r t khác xa v i hi n t i: an bình và sóng gió, vâng ph c và th c m c, ch p nh n và ph n ng, ôn hòa và xoi mói, ngoan ngoãn và tr ng thành v.v...Tuy v y, tình th n hi p thông trong Giao h i Vi t Nam v n là nét son lâu đ i.

Chúng tôi nh t i bài nói truy n của Đức Cha Henry D' Souza, TGM Calcutta, Ch T ch HĐGM n Đ , v i kho ng 300 giám m c tham d khoá th ng hu n do B Truy n Gi ng Tin M ng t ch c t i Roma năm 19973, có đo n:

“Khi Đức giám m c ch p chính m t giáo ph n thì giáo ph n đó đã có m t hình thái l ch s đ c thù. Đó có th là m t giáo ph n đã đ c th t l p lâu đ i. Có th là m t giáo ph n m i. Luôn luôn có nh ng v n đ ph i đ i phó. Nh ng v n đ có th là hi u qu c a nh ng v c làm ho c nh ng th u sót c a các v t n nh m. Cũng có th là nh ng v n đ m i n y sinh trong th i gian tr ng toà. Cũng có th do nh ng nguyên nhân khác.

.....

Nh ng giáo ph n đ c thành l p đúng đ n đ u mang theo nh u hành trang. Đôi khi nh ng hành trang đ c coi nh là "gánh n ng c a l ch s ". Đ u quan tr ng là nh n ra mình đang có hành trang n ng n nh th . Các nhà th , nhà nguy n, tr ng h c, c quan, ... v a là tài s n, v a là trách nh m. Đ c kh i đ u m t th i đ m c th , nh ng tài s n đó v sau có th tr nên không thích h p ho c gây tr ng i cho v c tông đ .

Giám m c c n nghiên c u t t c nh ng s h u này và xác đ nh xem cái gì nên b , cái gì c n gi ; cái gì là kho báu và s c m nh, cái gì là s l ng phí th i gian không c n th t.

Ngài nên nhớ rằng, bất cứ ai thay đổi nào cũng sẽ mang lại những phản ứng tích cực đối với một số người này và tiêu cực đối với một số người khác. Đó là thực tế giá cả của những lãnh đạo để phân biệt đúng đắn của hai vấn đề: thay đổi cái gì và thay đổi lúc nào. Cái gì và lúc nào là những thành quả quan trọng liên hệ với hành trạng của lãnh đạo.

Giáo Hội là một thực thể hành. Mọi nguy hiểm là làm cho Giáo Hội trở thành một pháo đài cố thủ. Trong cái nhìn hành, luôn đòi hỏi vì các đánh giá và tái đánh giá không ngừng. Những ta luôn phải kiểm tra các hành trạng mình mang theo. Mục đích là để phân biệt cái chính yếu và cái thứ yếu. Những lòng sùng kính dân gian và các truyền thống là thánh thiêng bất khả xâm phạm đối với các công đoàn. Duy chỉ có sự biến phân sáng suốt trong tình thế của nguy hiểm mới cho phép thay đổi và thích nghi. Những truyền thống này có giá trị, những đầu phải "tuần chay nào cũng duy trì các mặt". Thông thường, chính Giáo Hội đã thất bại là trở ngại lớn nhất cho Giáo Hội đang trên đường phát triển. Phải để lại ranh giới và nhân số - cấp bậc, tầng lớp, chức vụ... - Những gì truyền thống Tin Mừng luôn phải duy trì ưu tiên hàng đầu."

Đời sống và thực tế trong một tổ chức đòi hỏi một chính quy toàn thể, lý tưởng nghĩa duy vật và vô thần làm chủ đạo và một xã hội mà sự tha hóa đang mất mát trong: tham nhũng lan tràn, đối trá trong, bất công xã hội phơi bày trong, đời sống quẩn chúng sống trong cảnh khốn cùng, bất công với một thiểu số giàu sang, giáo dục phá sản, luân lý suy đồi – một năm gần hai triệu và phá thai-, tôn giáo thiểu số do v.v...Giám mục sẽ phải hành sự ra sao để Phúc Âm hóa môi trường?

Vinh là một giáo phận có truyền thống lâu đời và dấn thân, tranh đấu và quật cường, ít nhất là từ năm 1946, thời Liên Đoàn Công Giáo Việt Nam. May mắn thay Đức Nguyễn Thái Hợp lại cũng là người Vinh, đồng hương, đồng cảm. Có một người bạn viết cho chúng tôi về đức tân Giám mục "quá trình thu thập kinh nghiệm và giáo dục của Cha đã chuần bị cho Cha có một nền tảng phong phú để cho việc phán đoán thời cuộc và mọi mặt. Ít có, hoặc chỉ có vài nào được chuần bị để dạy dỗ như cha Hợp; ngoài ra là đưa vào phong thái sống của ngài trước đây, chúng ta thấy ngài khá chừng mực, cân nhắc, mà vẫn có niềm tin... Trước ngài thì ra có bốn lãnh, có tin (cái tin bẩm sinh của người Việt ?!)."

Nói hay chăng, im lặng hay lên tiếng, đời sống cách nào, hành xử ra sao; theo gương GM Nguyễn Kim Điền, Ngô Quang Kiệt và vị tiền nhiệm là Đức Cao Đình Thuyên, hayai khác?

Đức Cha Phaolô Nguyễn Thái Hợp, O.P.

Tác Giả: Nguyễn Đức Tuyên

Thứ Sáu, 28 Tháng 5 Năm 2010 10:33

Là người người mẹ thánh chức Giám Mục- vicarius Christi-, cảm nhận gánh nặng chèo chèo t trên hai vai ngài, xin hân hoan chào mừng và chân thành kính chúc đức tôn Giám mục can đảm, hy sinh và hiến ngang trong sự vĩ đại. Xin Thiên Chúa và Đức Mẹ La Vang ban nhiều ơn phúc cho người Mẹ t đáng kính và xin Thánh Thần đồng hành với ngài luôn mãi.